

Standardy Ochrony Małoletnich: Termin i Wymogi

15 sierpnia 2024 r. wszedł w życie obowiązek wdrożenia Standardów Ochrony Małoletnich.

Co to są Standardy Ochrony Małoletnich?

Standardy Ochrony Małoletnich to zestaw zasad, procedur i wytycznych, które mają zapewnić dzieciom wsparcie i bezpieczeństwo w otoczeniu publicznym. Celem tych standardów jest stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkołach, przedszkolach i innych podmiotach pracujących (w jakimkolwiek stopniu) z małoletnimi.

Podstawa prawna

Obowiązek opracowania i wdrożenia Standardów Ochrony Małoletnich (SOM) wprowadzono na mocy ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw. Przepisy te weszły w życie 15 lutego 2024 r., a termin na wdrożenie standardów upłynął 15 sierpnia 2024 r.

Kto jest zobowiązany do wdrożenia?

- Organ zarządzający jednostką oświaty oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- Organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

SOM powinny posiadać również podmioty świadczące usługi hotelarskie, turystyczne, zdrowotne/medyczne, a także podmioty prowadzących praktyki zawodowe szkolące nieletnich. Obowiązek posiadania SMO dotyczy zarówno placówek publicznych, jak i prywatnych.

Co powinny zawierać Standardy Ochrony Małoletnich?

- **Zasady bezpiecznych relacji** – opis bezpiecznych zachowań wobec dzieci, określenie tych niedozwolonych
- **Procedury interwencji** – działania podejmowane w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka
- **Procedury zgłaszania przestępstw** – osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień w przypadku przestępstwa, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”
- **Przegląd i aktualizacja** – zasady dotyczące regularnej aktualizacji standardów
- **Kompetencje personelu** – zasady przygotowania personelu do stosowania standardów
- **Udostępnianie informacji** – sposób informowania rodziców, opiekunów i dzieci o standardach.
- **Zgłaszanie incydentów** – osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń i udzielanie wsparcia.
- **Dokumentowanie incydentów** – sposób dokumentowania i przechowywania informacji o zdarzeniach.

Uwzględnienie potrzeb dzieci niepełnosprawnych

Standardy powinny być dostosowane do potrzeb dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dodatkowe elementy standardów

- Kodeks bezpiecznych relacji między dziećmi – zasady zachowania między rówieśnikami.
- Bezpieczny dostęp do internetu – procedury ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami w sieci.
- Plan wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia – działania pomocowe po zgłoszeniu incydentu.

Wdrożenie i dostępność standardów

Standardy muszą być dostosowane do specyfiki placówki i udostępnione zarówno na stronie internetowej, jak i w widocznym miejscu w placówce. Placówki są zobowiązane do oceny i aktualizacji standardów co najmniej raz na dwa lata. SMO powinny być także jak najbardziej przystępne treściowo dla dzieci.

Weryfikacja personelu i odpowiedzialność

Od 15 lutego 2024 r. istnieje obowiązek weryfikacji osób przyjmowanych do pracy lub do innej działalności związanej z małoletnimi w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle seksualnym. Kandydaci muszą przedstawić zaświadczenie o niekaralności.

W przypadku braku wdrożenia standardów grozi kara grzywny do 250 zł lub kara nagany, a przy ponownym naruszeniu może to być grzywna nie niższa niż 1000 zł oraz świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym w wysokości 10 000 zł.

Kto sprawuje kontrolę?

Kontrolę nad wprowadzeniem standardów ochrony małoletnich oraz prawidłową weryfikacją personelu ma sprawować wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa, organ prowadzący jednostkę systemu oświaty lub organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a Państwowa Inspekcja Pracy w zakresie weryfikacji personelu w rejestrze.

Paulina Sobieska,
radca prawny

ekspert prawa gospodarczego oraz prawa kontraktowego. Otacza troskliwą opieką prawną spółki, fundacje i stowarzyszenia. Wprowadza w nich dobre praktyki i procedury funkcjonowania, stojąc na straży przestrzegania i ochrony praw. Czyni co możliwe, żeby w krótkim czasie wprowadzone zostały zmiany do Krajowego Rejestru Sądowego.